

FYLKESMANNEN I TROMS	
S.nr. 09/1	Dok.nr. 19
07 OKT 2009	
Ark.kode	bo
Saksbeh.	EPC

Fylkesmannen i Troms
Postboks 6106
9291 TROMSØ

SVAR - SJUMILSSTEGET - LAVANGEN KOMMUNE

Det vises til brev datert 20.01.09 vedrørende kommunens vurdering av tjenestetilbudet som skal sikre at barnets beste blir i varetatt i tråd med sentrale artikler i barnekonvensjonen.

Vi sender med dette en foreløpig rapport med utgangspunkt i spørsmålene i Sjumilssteget:

STEG NR. 1 - Medbestemmelse

Barnet har rett til selv- og medbestemmelse (Artikkel 12)

Spørsmål til kommunene

- Hvilke organer og systemer har kommunen etablert der barn kan utøve medbestemmelse?

- Ungdomsrådet
- Styret i ungdomsklubben
- Tale- og møterett i kommunestyret og alle hovedutvalg for ungdomsrådet. Dette har fungert godt, mye på grunn av at kommunen har fulgt opp med ressurser for å støtte ungdommene
- Elevråd ved skolen
- Skolemiljøutvalg

- Hvordan sikrer kommunen at enkeltbarn blir hørt når det treffes avgjørelser i kommunale organer som angår dem direkte?

- Aktiv bruk av plansje ang barns rettigheter – en alderspyramide for rettigheter og plikter
- Utarbeidet et dokument som gir oversikt over barns rettigheter og plikter på ulike alderstrinn. Denne følges i saksbehandling jfra forvaltningsloven og lov om barneverntjenester.
- Barn over 15 år er automatisk part i egen sak. I tillegg kan egne partsrettigheter gis om utvikling tilsier dette
- Om barnet selv pga alder eller annet ikke kan uttale seg, vil det bli oppnevnt egen talsperson
- Se for øvrig ovenstående

- Hvordan sikrer kommunen at barnas interesser ivaretas etter plan- og bygningsloven, herunder at det er tilstrekkelige friluft- og rekreasjonsområder?

- Oppvekstsjefen møter i SUV på barns vegne og er barnas talsperson utpekt av kommunestyre

- Hvordan har kommunen sikret at barnas medbestemmelsesrett er reell?

- Gjennom flere års arbeid har kommunen arbeidet for at barn og unge skal ha reell medbestemmelse. Se tidligere svar.

STEG NR. 2 – God omsorg

Barna har rett til god omsorg fra foreldre og offentlige tjenester (Artikkel 18)

Spørsmål til kommunene

- Hvilke tiltak rår kommunene over for å hjelpe foreldrene, herunder også foreldre fra andre

kulturer, slik at de kan gi barna sine god omsorg?

- Biblioteket skaffe faglitteratur (gratis) til foreldre/foresatt
- En aktiv barneverntjeneste som arbeider etter lov om barneverntjenester
- Samisk satsingsområde som også berører barneoppdragelse og omsorg
- Satsing på forebyggende barnevern gjennom prosjektet Lavterskel barnevern
- Opparbeidet teoretisk og erfaringsbasert kompetanse over år i forhold til flerkulturell forståelse og kunnskaper om minoritetsgrupper i samfunnet.
- Foreldreveiledning i henhold til helsetilsynet
- Veileder for helsestasjoner
- Avlastning for foreldre med særlig tyngende oppgaver
- Omsorgslønn for tyngende oppgaver
- Individuell plan

- Hvordan sikrer kommunen at de tjenester som er involvert i dette, samarbeider om å kunne avdekke, undersøke, igangsette og evaluere tiltak for de familier som trenger hjelp for å sikre at barna får god omsorg?

- TEFBUL - tverretattlig forum for barn og unge i Lavangen (månedlig)
- Ansvarsgrupper (i forhold til enkeltbarn, oftest 4 ganger per år)
- Ad-hoc samarbeidsmøter
- TFSHS – tverrfaglig samarbeidsmøte for helse og sosial (månedlig)
- Barnehageforum – et forum der oppvekstsjef, barnehagestyrere og barnevern arbeider sammen (ca 4 ganger per år)
- Tilbud om tverrfaglig veiledning fra UNN – et samarbeid mellom BUP og VOP Midt Troms (4-6 ganger per år)
- Viser til vedlegg med retningslinjer for TFSHS og TEFBUL.

- I hvilken grad samarbeider kommunen med frivillige organisasjoner som ledd i å sikre gode oppvekstkår for barna?

- Barneverntjenesten arbeider aktivt for at oppdragstakere som støttekontakter og lignende har mulighet og støtte i det lokale tilbudet. Derigjennom arbeider man i direkte samarbeid med enkeltpersoner som er i frivillige organisasjoner
- Lag og foreninger får noe økonomisk støtte til å drive kulturarbeid.
- Bygging/etablering av anlegg (eks. ballbinge)
- (Spillemiddelordningen)
- Ordning med ledsagerbevis
- All bruk av kommunens lokaler for lag og foreninger er gratis.

STEG NR. 3 – Særskilt vern og støtte

Barn som ikke kan bo i sitt hjemmemiljø har krav på særskilt vern og støtte fra offentlige myndigheter (Artikkel 20)

Spørsmål til kommunene:

- Hvordan sikrer kommunene at disse barna får den oppfølging de har krav på fra barnevern, helse-, sosial- og barnehage-/skole?

- Igangsettelse av interkommunal barneverntjeneste hvor ett av målene er å begrense sårbarhet i forhold til sykdom og annet fravær av ansatte. Dette har vist seg å være en utfordring i små kommuner med liten stillingsprosent rettet mot barnevern. Ved igangsettelse av interkommunal tjeneste viser det seg at kommunen innehar et større og styrket fagmiljø.
- Kommunen og barneverntjenesten gir informasjon og tilrettelegger i forhold til offentlige ansattes meldeplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett (gjøres i hovedsak i samarbeid mellom barnevern og ledelse i skole og barnehager)
- Barneverntjenesten arbeider løpende med å holde seg oppdatert i forhold til å veilede innbyggerne til rett hjelp til rett tid hos rett instans.
- TEFBUL
- Skolens og barnehagens meldeplikt er tatt opp i personalgruppene
- Lavterskelbarnevern, interkommunalt samarbeid om frivillig deltakelse

- Hva gjøres for å sikre at barna kan ha kontakt med sin biologiske familie og tidligere nettverk?

- Ved fremming av sak om omsorgsovertakelse ber barneverntjenesten om at fylkesnemnda også tar stilling til utmåling av samvær med biologiske foreldre.
- Ved plasseringer utenfor hjemmet lages det tiltaksplan for barnet. Tiltaksplan inneholder plan for opprettholdelse av nettverk og kontakt med biologisk familie.
- Der foreldre ikke har kontakt av ulike grunner, søker man å finne andre i biologiske familie som kan være en støtteperson og en tilknytning for barnet
- Barneverntjenesten yter økonomisk stønad for dekning av utgifter til samvær for foreldre eller andre nære personer
- Lavangen kommune ønsker å sette fokus på informasjon fra barnevern til barnets øvrige nettverk: skole, barnehage, helsestasjon, psykiatrisk pleier og helsesøster. Dette er en utfordring, og vi ønsker en klarere linje på hva som kan og skal informeres om ved omsorgsovertakelse.

- Hvordan sikrer kommunen at plasserte barn som nærmer seg voksen alder får informasjon om videre hjelp og et reelt ettervernstilbud?

- Barneverntjenesten holder seg oppdatert i forhold til endringer, føringer og erfaringer i dette arbeidet. Det være seg gjennom fylkesmann, BUFETAT, BUFDIR, frivillige organisasjoner
- Der barn passerer 17 år så tas dette opp med barn og parter i saken. Også plasseringssted vil få informasjon om hva barneverntjenesten kan tilby etter fylte 18 år. Det legges inn i tiltaksplan i ½ års perioden før myndighetsalder at dette er et tema som drøftes og finnes løsninger for med den enkelte ungdom.
- Det arbeides aktivt og grundig med at ungdommer som i utgangspunktet takker nei til videre hjelpetiltak etter fylte 18 år i alle fall takker ja til råd og veiledning i en periode etter fylte 18 år. Dette for at ungdommen skal ha noe tid til å venne seg til å klare tilværelsen alene, og at ungdommen da har en mulighet til å "angre seg".
- Det gis informasjon ved råd og veiledning om rettigheter innenfor lov om barneverntjenester, men også råd om hvor annen bistand kan gis.
- Barneverntjenesten har noe materiell og informasjonsvideoer om dette.

STEG NR. 4 – Vern mot overgrep

Barn har rett til vern mot overgrep og utnyttning (Artikkel 34 og 36)

Spørsmål til kommunene:

- Hvilken beredskap eller rutiner har kommunen for å håndtere situasjoner der det avdekkes at barn er utsatt for overgrep?

- Meldeplikt til barneverntjenesten, barneverntjenesten vurderer og anmelder eller henviser videre til rette instans
- Bruk av veiledere (rutiner) gitt av departement i forhold til vold, seksuelle overgrep, kjønnslemlestelse, menneskehandel, tvangsekteskap m.m.
- Forbedringspotensiale... tydelig fordeling av hvem som er ansvarlig for å utarbeide kommunens rutiner for dette (barnevernet har noe ferdig), og frist for utarbeidelse.
- Kommunen har opprettet kriseteam for aktuelle situasjoner.
- Fra instanser som melder mulige overgrep til barnevernet, savnes tilbakemeldinger om videre tiltak i saken. Her bør vi i samarbeid med barnevernet og fylkesmannen utarbeide bedre rutiner. Se for øvrig tidligere svar, ovenfor.
- Problematisk at skolen og barnehagen ikke har kjennskap til at barn går til BUP. Vi har konkrete tilfeller der skole har satt i gang tiltak uten å vite at BUP er inne i bildet

- Hvilken kompetanse har kommunen bygget opp på området vold og overgrep mot barn?

- En styrket barneverntjeneste med midler for kompetanseheving. Minimum krav til ansatte i barneverntjenesten om høyskoleutdanning, fortrinnsvis barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere.
- Oppvekstetaten arbeider med program for sosial kompetanse:
 - Barnehagen: Du og jeg og vi to

- 1-4. trinn: Zippys venner
- 5.-10.trinn: ART (Aggression Replacement training)

- Hvilken kompetanse har kommunen for å forhindre tvangsekteskap og å avdekke kjønnslemlesting?

- Ved interkommunal barneverntjeneste vil en kunne dra nytte av Salangen kommunes mangeårige satsing og erfaring innenfor dette området. Leder av barneverntjenesten har kurs og konferanser hvor disse tema har vært tatt opp. Det oppfordres der sterkt til å bruke de nasjonale ressurscenter aktivt ved mistanke om tvangsekteskap og kjønnslemlesting. Ressurscenter har vært brukt med godt resultat.
- Skolen rapporterer langvarig fravær til NAV.
- Helsesøsters plikt til å rapportere ved mistanke eller avdekking

- I hvilken grad samarbeider kommunale instanser med tjenesteapparatet utenfor kommunen i slike saker?

- Konsultasjonsteam for Nordland, Troms og Finnmark brukes aktivt (lokalisert under Barnehuset i Tromsø). Det er en stor fordel at både politi og RVTS sitter i konsultasjonsteamet. Andre viktige kan også tas inn i teamet ved behov.
- BUP og VOP (UNN) brukes som drøftingspartnere
- Nasjonale ressurscenter brukes

STEG NR. 5 – Fullverdig liv

Funksjonshemmede barn har rett til et fullverdig og anstendig liv og skal ha tilgang til nødvendige offentlige tjenester (Artikkel 23)

Spørsmål til kommunene

- Har kommunen opprettet råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og sikret at rådet også arbeider med tilbudet for barna?

- Ja, opprettet og konstituert. Påser at kravene til universell utforming ivaretas

- I hvilken grad har kommunen tilrettelagt tilbudet slik at funksjonshemmede barn har tilgang til offentlige bygg, slik at de kan nyttiggjøre seg tilbudene på linje med andre barn?

- En barnehage er tilrettelagt. Kulturkole er også tilrettelagt med rullestolrampe. Deler av skoleanlegget er tilrettelagt.

- Hvordan samarbeider kommunens ulike etater for å sikre et samordnet tilbud til funksjonshemmede barn?

- TEFBUL
- Ansvarsgrupper rundt barn med sammensatte problemer

- I hvilken grad samarbeider kommunale instanser med tjenesteapparatet utenfor kommunen?

- Benytter seg v ulike instanser ved behov. HMS, ergoterapitjenester, logoped, Statens senter for epilepsi, rehabiliteringsenhet, UNN og habiliterings. Harstad psykiatriske poliklinikk
- Biblioteket er fysisk tilgjengelig for alle.
- Heis på skolen
- Rullestolramper i 2 av 3 barnehager.

STEG NR. 6 – God helse

Barn har rett til den høyeste oppnåelige helsestandard og behandlingstilbud for sykdom og rehabilitering. (Artikkel 24)

Spørsmål til kommunene:

Forebygging:

- Hvordan legger kommunen til rette for at alle barn kan leke og ferdes trygt mellom hjem, skole- og fritidsaktiviteter?

- Tydeliggjøring av sektoransvar gjennom samarbeidsmøter og ansvarsgruppemøter. Videre gjelder dette etter samtykke fra foreldre.
- Barneverntjenesten er det siste sikkerhetsnett for å ivareta at barns helse og utvikling ikke skades, og gode oppvekstvilkår sikres. Om en vurderer det slik at hjelpetiltak gjennom barneverntjenesten kan bidra til at foreldre er i stand til å ivareta barnet også i forhold til dette punkt, vil hjelpetiltak kunne iverksettes.
- Gratis skoleskyss utover Opplæringslovens retningslinjer.
- Fortau gjennom sentrum
- Busslommenedsatt fartsgrense
- Skilt med "barn leker"
- Kjøring på skolens område forbudt i skoletiden
- Kampanje for å hindre privat skolebarnskyss som kan skape trafikkfarlige situasjoner der bussene parkerer

- Hvordan legger kommunen til rette for at alle barn kan være fysisk aktive ut fra sine egne

forutsetninger?

- Støttekontakter, avlastning, besøkshjem som er i oppdrag spesielt tilpasset det enkelte barns behov
- Støtter lag - som også driver lysløype (betaler strømregningene)
- Gratis bruk av skolens gymsal
- Turløyper (økonomisk støtte til etableringer)
- Ballbinge, flombelyst
- Lysløyper og flombelyste idrettsanlegg tilgjengelig for alle
- Lekeplasser med volleyballnett i flere grender

- Hvordan arbeider kommunen med tilrettelegging og tiltak som fremmer et godt kosthold og forebygger bruk av tobakk og rusmidler blant barn og unge?

- Kommunen er nå inne i et samarbeid med flere kommuner i arbeidet med utarbeidelse av ruspolitisk handlingsplan
- Kommunen er deltaker i rusforebyggende gruppe
- Skolen deltar i "Vær røykfri"-kampanje
- Frukt og grønt i skolen
- Fokus på redusert sukkerinnhold i maten i barnehagen
- Helsestasjonen innfører veiing av barn. Veiing følges av veiledning der det er nødvendig.

- Deltar alle kommunens ungdomsskoleklasser i det tobakksforebyggende FRI-programmet?

- Vi begynner med 8.klasse og fortsetter ut skoletiden.

- I hvilken grad sikres at kommunenes rusmiddelpolitikk også omfatter tiltak som retter seg mot barn?

- Gjennom rusforebyggende gruppe, et tverretattlig forum
- Gjennom ruspolitisk handlingsplan
- Tilbud som gis fra kommunen til ungdom har alltid **rusfritt** som prinsipp (ungdomsklubb, deltakelse på lokale eller regionale arrangement)
- Deltar i rusfrie 16.mai arrangement

Tjenester:

- Har kommunen helsestasjons- og skolehelsetjeneste med tilstrekkelig kapasitet, herunder helsestasjon for ungdom?

- Har vært prøvd ut for 4-6 år siden, men nedlagt nå på grunn av dårlig besøk. Gjenoppretting vurderes i forbindelse med kontortid for helsesøster på ungdomsbasen.

- Har kommunens øvrige helsetjenester tilstrekkelig kapasitet til å gi barn og unge et godt tilbud?

- Lege og fysioterapitjenesten fungerer tilfredsstillende.
- Helsesøster og psykiatrisk helsesøster har en kontordag hver på skolen hver uke.

- Hvordan sikrer kommunen et reelt tilbud om habilitering og rehabilitering til barn og unge?

- Rehabiliteringsplanen rulleres i høst.
- Tiltak settes i gang ved behov. God kontakt mellom fastlege og kommunens øvrige helsetjeneste.

- Hvordan sikrer kommunen at arbeidet med psykisk helse for barn og unge videreføres etter at "Opptrappingsplanen for psykisk helse" er avsluttet?

- Psykiatrisk sykepleier har arbeidstid på skolen.
- ART og Zippys venner i skolen og "Du og jeg og vi to" i barnehagen
- Etterutdanning for lærere og helsepersonell om "Barn med psykisk syke foreldre"

STEG NR. 7 – God utdanning

Barn har rett til grunnutdanning og at videre utdanning gjøres tilgjengelig og oppnåelig for

barna (Artikkel 28 og 29)

Spørsmål til kommunene:

- Hvilket system har kommunen for å vurdere og fange opp barn og unge som trenger ekstra oppfølging i barnehage og skole?

- Plan for 5.7 vedtak i henhold til Opplæringsloven, barnehagen
- Plan for 5.1 vedtak i henhold til opplæringsloven, skolen
- Skolen: Kartleggingstester: Carlsten, Kjerneplanstester, nasjonale prøver, brukerundersøkelsen, elevsamtaler

- Har alle kommunens skoler handlingsplan mot mobbing?

- Ja.

- Deltar kommunens skoler i opplæringsprogram tilknyttet psykisk helse?

- Ja

- Sikrer kommunen at alle foreldre som ønsker det, får barnehageplass for barna sine?

- Ja

- Hvilke planer har kommunen for å håndtere krisesituasjoner i barnehager og skoler?

- Plan for krisehåndtering

- Har kommunene en bevisst satsing for å sikre at elevene fullfører videregående opplæring?

- OT i samarbeid med NAV
- Barneverntjenesten har vært inne i forhold til råd og veiledning for noen unge som velger å ikke gå på skole. Barneverntjenesten ser til at rette instanser (oppfølgingstjenesten og NAV) er inne for å kunne gi et tilbud til ungdommen, derigjennom også motivasjon for videregående skole.

Analysen er gjennomgått i de enkelte tjenesteområdene og i samarbeidsmøter tjenestene i mellom. Analysen vil bli forelagt for politisk behandling ved første anledning og utskrift av denne behandlingen vil bli ettersendt.

Med hilsen

Tove Hansen
oppvekstsjef

Vedlegg 1: TEFBUL

TVERRFAGLIG FORUM FOR BARN OG UNGE I LAVANGEN (TEFBUL)

1. MÅL

TEFBUL har som mål å fange opp, utrede og sette inn /foreslå tiltak for barn i skolepliktig alder og deres foreldre som har spesifikke behov for dette. Det er viktig å komme så tidlig som mulig inn i prosessen med forebyggende tiltak.

Teamet er et tverrfaglig organ som består av fagpersoner fra helsetjeneste, barnevern, PPT og skole.

2. FASTE MEDLEMMER

For helse: Helsesøster og lege

For barnevern: faglig leder

For PPT: Representant som jobber med det aktuelle fagområdet

For skole: oppvekstsjef, rektor og pedagogisk fagveileder

Andre fagpersoner kan innkalles ved behov.

3. INNKALLING

Skolen ved pedagogisk fagveileder kaller inn til møte. Det er gjennomsnittlig et møte i måneden.

Møteplan utarbeides på det første møtet om høsten og gjelder som innkalling.

Møtene avholdes på helsestasjonen.

Alle medlemmene kan på forhånd melde inn saker.

4. FUNKSJONSOMRÅDE

Eksempler på saker:

- Atferdsproblemer
- Mobbing
- Spesifikke lærevansker

Enkelt saker som tas opp på navn, skal være klarert av foresatte ved samtykkeerklæring.

5. REFERAT

Referat sendes til medlemmene i tverrfaglig forum.

Referatet skal innholde:

- Problembeskrivelse
- Tiltak
- Konklusjon, videre oppfølging.

6. TAUSHETSPLIKT

Alle medlemmene i gruppa har taushetsplikt. Forvaltningslovens § 13-13f om taushetsplikt skal overholdes. Det er imidlertid viktig at taushetsplikten ikke hindrer nødvendig samarbeid.

Rutinebeskrivelse for arbeidet i tverrfaglig forum for helse- og sosialområdet i Lavangen kommune

Det etableres et tverrfaglig samarbeidsforum for helse- og sosialområdet i Lavangen kommune. Inkludert i samarbeidet er også Nav Lavangen og Astafjord Barneverntjeneste.

Forumet avholder månedlige møter. Møtet har en åpen agenda og aktuelle saker meldes til rådmann noen dager før møtet. Saker skal være av mer overordnet karakter og være tuftet i behovet for koordinering av tjenestene.

Forumet (TFHS) har fast møtetid første torsdag hver måned (evt. andre torsdag når dagen faller sammen med helligdag e.l.) fra kl. 08.30 - 09.30.

Deltakere på møtet skal være:

Kommunelege I
Helsesøster
Pro Leder
Leder for Lavangsheimen
Leder for åpen omsorg
Psykiatrisk sykepleier
Leder for Astafjord Barnevern
Representant fra Nav Lavangen
Rådmann
Personalkonsulent

Drøfting av enkeltsaker kan gjøres i etterkant av fellesmøtet. Det gjøres direkte avtaler med de som skal delta.

Referatskriving går på "rundgang". Referatet skal tilgjengeliggjøres for de ansatte gjennom ESA samt i egen perm lett tilgjengelig.

Ordningen med TFHS evalueres fortløpende. Eventuelle endringer i deltakere og møtehyppighet skal nedfelles skriftlig som en endring av gjeldende rutine.

Rutinebeskrivelse utarbeidet av Erling Hanssen